

Benjamin Black

A la recerca de l'April

Era el pitjor de l'hivern, i April Latimer havia desaparegut.

Des de feia dies, una boira de febrer no mostrava símptomes d'alçar-se. En el silenci esmorteït, la ciutat semblava sumida en estupor, com un home a qui tot d'una li ha fallat la vista. Persones vagues com invàlids avançaven a les palpentes entre el llot, arrambats a les façanes de les cases i a les baranes i aturant-se vacil·lants a les cantonades per palpar amb un peu cautelós el límit de la vorera. Els automòbils, amb els fars encesos, s'aproximaven amenaçadors com insectes gegantins i arrossegaven degotims lletosos de fum d'escapament per la banda posterior. El diari de la tarda enumerava la llista de desgràcies del dia. Hi havia hagut un xoc greu a la carretera de Rathgar amb tres cotxes i un motorista de l'exèrcit. Un nen havia estat atropellat per un camió als Five Lamps, però no va morir: la seva mare va jurar al periodista a qui van enviar a entrevistar-la que havia estat la medalla miraculosa de la Mare de Déu que ella obligava el nen a dur el que l'havia salvat. Al carrer Clanbrassil un vell prestador va ser assaltat i atracat a plena llum del dia pel que afirmava que era una banda de mestresses de casa; la Garda seguia una línia d'investigació clara. Una maria del carrer Moore va rebre un cop d'una furgoneta que no es va aturar, i ara la dona era en coma a l'hospital Sant Jaume. I tot el dia les sirenes antiboira bramulaven a la badia.

Phoebe Griffin es considerava la millor amiga d'April, però feia una setmana que no en sabia res i estava convençuda que li havia succeït alguna cosa. No sabia què fer. Evidentment, April podria haver-se'n anat i proud, sense dir-ho a ningú –així era April, gens convencional, alguns dirien que esbojarrada–, però Phoebe estava segura que aquest no era el cas.

Les finestres del pis d'April, una primera planta al carrer Herbert, tenien un aspecte buit, d'ocultació, no tan sols a causa de la boira: les finestres tenen aquell aspecte quan les habitacions al darrere són buides; Phoebe no sabia dir per què, però era així.

Va travessar a l'altra banda del carrer i es quedà a les baranes, amb el canal darrere d'ella, i alçà la mirada cap a la filera de cases altes, els exteriors adustos de maons foscos que brillaven molls en l'aire amortallat. No estava segura de què esperava veure-hi —un cert estremiment, una cara en una finestra?— però no hi havia res, i no hi havia ningú. La humitat se li filtrava entre la roba i va encongir les espatlles contra el fred. Va sentir passes al camí de sirga darrere d'ella, però quan va tornar-se per mirar, no va poder veure ningú a través de la grisor impenetrable, suspesa. Els arbres nus amb les extremitats negres alçades semblaven gairebé humans. El passejant invisible va estossegar una vegada; va sonar com el lladruc d'una guineu.

Va tornar enrere i pujà les escales de pedra fins a la porta un altre cop, i de nou premé el timbre sobre la petita targeta d'April amb el nom imprès, tot i que sabia que no hi hauria resposta. Els grans de mica espurnejaven al granit de les escales; eren estranyes, aquestes petites lluïssors secretes, sota la boira. Un udol esquinçador va iniciar-se a la serradora de l'altra banda del canal, i va adonar-se que l'olor que havia estat flairant sense saber-ho era la de la fusta acabada de tallar.

Va pujar fins al carrer Baggot i trencà a la dreta, allunyant-se del canal. Els talons de les sabates planes feien un repic esmorteït sobre la vorera. Era l'hora de dinar en un dia laborable, però la sensació era més aviat d'un capvespre de diumenge. La ciutat semblava gairebé abandonada, i les poques persones que es trobava passaven fugaces sinistrament, com espectres. Raonava sola. El fet que no hagués vist ni hagués sabut res d'April des de mitjan de la setmana anterior no significava que April no hi fos des d'aleshores: no significava en absolut que no hi fos. I tanmateix ni una sola paraula en tot aquell temps, ni tan sols una trucada? Amb algú

altre, una setmana de silenci podria no ser destacable, però April era la mena de persona per qui la gent s'amoïnava, no perquè fos incapaç de tenir cura de si mateixa, sinó perquè estava massa segura que podia tenir-ne.

Els llums estaven encesos a banda i banda de la porta de l'hotel Shelbourne; llüien fantasmagòrics, com gegantines boles de llavors de dents de lleó. El porter, embolicat amb capa i levita, vagarejant a la porta, alçà el copalta gris i la saludà. Phoebe hauria demanat a Jimmy Minor que es trobés amb ella a l'hotel, però Jimmy menyspreava un lloc tan presumit i no hi posaria els peus si no era que seguia un article o entrevistava algun notable de visita. Ella va continuar, travessà el carrer Kildare i baixà la zona de les escales cap a la Country Shop. Fins i tot a través del guant podia notar com era de greixosament humit el passamans de les escales. A l'interior, però, la petita cafeteria era càlida i lluminosa, amb una consoladora boira de te i pa i pastes cuites. Va agafar una taula al costat de la finestra. Hi havia unes quantes clientes més, totes dones, amb barret, amb bosses i paquets de comprar. Phoebe va demanar una tetera i un sandvitx d'ou. Podria haver-se esperat per demanar fins que arribés Jimmy, però sabia que faria tard, com sempre, i sospitava que deliberadament, perquè a ell li agradava que es pensessin que estava molt més atrefegat que els altres. La cambrera era una noia corpulenta i rosada amb papada i un somriure dolç. Tenia una llúpia falcada al solc del costat del nariu esquerre, i Phoebe feia esforços per no mirar-la. El te que va dur-li era gairebé negre, i amargant de taní. El sandvitx, tallat en triangles polits, estava lleugerament caragolat dels angles.

On era April ara, en aquest moment, i què feia? Perquè havia de ser en algun lloc, per bé que no fos aquí. Qualsevol altra possibilitat no es podia imaginar.

Va passar una mitja hora ben bona abans que Jimmy arribés. Va veure'l per la finestra, baixava a saltirons les escales, i quedà sorpresa

com sempre per com era de fràgil, una persona en miniatura, més un escolar envellit que un home. Duia un impermeable de plàstic transparent, del color de la tinta aigualida. Tenia els cabells esprimatxats i vermells, i una cara estreta i pigallada, i sempre anava desastrat, com si hagués estat dormint vestit i l'haguessin llençat del llit. Acostava un llumí a la cigarreta en passar per la porta. Va veure-la i s'apropà a la taula i segué de seguida, esclafà l'impermeable en una pilota i va entaforar-lo sota la cadira. Jimmy ho feia tot a corre-cuita, com si cada moment fos una data de lliurament que tingués por de passar-se.

—Bé, Pheeb —va dir—, què hi ha?

Tenia espurnes d'humitat als cabells, per altra banda inerts. El coll de l'americana de pana marró exhibia una lleugera nevada de caspa, i quan va inclinar-se endavant ella captà una alenada rància de tabac. I tanmateix tenia el somriure més dolç, sempre era una sorpresa, il·luminant aquella careta pessigada, esmolada. Era una de les seves facècies fer veure que estava enamorat de Phoebe, i es queixava teatralment a qualsevol disposat a escoltar-lo parlar de la seva crueltat i duresa de cor en rebutjar les seves insinuacions. Era un periodista de successos de l'*Evening Mail*, tot i que de cap de les maneres no podia ser que es cometessin prou crims en aquesta ciutat adormida per tenir-lo tan enfeinat com afirmava estar.

Ella va parlar-li d'April i del temps que feia que no en sabia res.

—Només una setmana? —va fer Jimmy—. Probablement ha tocat el dos amb algun manso. És més aviat lleugera, saps?

Jimmy adoptava un accent de pel·lícula; havia començat com una broma sobre si mateix —«Jimmy Minor, periodista de primera, al seu servei, senyora!»—, però s'havia convertit en un hàbit i ara semblava que no s'adonés que crispava els nervis dels que l'envoltaven i que havien de suportar-ho.

—Si anava en algun lloc —va respondre Phoebe—, m'ho hauria fet saber, n'estic segura.

Va venir la cambrera i Jimmy demanà un got de cervesa de gíngebre i un sandvitx de bou:

–Molta salsa de rave, nena, empastifa-ho bé, m’agrada coent –pronuncià amb veu nasal. La noia féu una rialleta. Quan va haver marxat, ell féu un xiulet baix i digué–: Això sí que és una berruga.

–Llúpia –va dir Phoebe.

–Què?

–És una llúpia, no una berruga.

Jimmy havia acabat la cigarreta i ara n’encengué una altra. Ningú no fumava tant com Jimmy; en una ocasió va explicar a Phoebe que sovint es trobava desitjant poder fumar mentre ja fumava, i que efectivament en més d’una ocasió s’havia sorprès encenent una cigarreta fins i tot quan la que tenia encara era encesa al cendrer davant seu. Va repenjar-se al respatllet de la cadira i encreuà una de les cametes com filferros sobre l’altra i exhalà un doll de fum en forma de trompeta cap al sostre.

–I què en penses? –va preguntar Jimmy.

Phoebe remenava amb la cullera, voltes i voltes, els pòsits freds de la tassa.

–Em sembla que li ha passat alguna cosa –va dir amb veu baixa.

Ell va fer-li una llambregada de reüll.

–Estàs preocupada de debò? Vull dir, de debò?

Ella va arronsar les espatlles; no volia semblar melodramàtica, no volia donar-li motius per riure’s d’ella. Encara se la mirava de gairell, amb les celles arrufades. En una festa, una nit al pis d’ella, ell li havia dit que pensava que la seva amistat amb April Latimer era curiosa, i va afegir:

–Curiosa de rara, no que inspiri curiositat.

Ell estava una mica borratxo i després van acordar tàcitament de fer veure que havien oblidat aquesta conversa, però el fet que s’hi havia insinuat va romandre entre ells dos de manera incòmoda. I per molt que se’n rigués, va fer que Phoebe rumiés, i el record encara l’afectava, una mica.

—Probablement tens raó, és clar —va dir ara—. Probablement només és l'April que fa d'April, toca el dos i no es recorda de dir-ho a ningú.

Però no, no s'ho creia; no podia creure-s'ho. Fos el que fos April, no era desconsiderada així, no pas quan afectava les seves amigues.

Va arribar la cambrera amb la comanda de Jimmy. Ell va queixar una mitja lluna del sandvitx i, mastegant, va fer una profunda pipada de la cigarreta.

—I el Príncep de Bongo-Bongolàndia? —va preguntar, amb veu pastosa. Va fer un cop de coll per empassar-s'ho tot, i parpellejà de l'esforç—. Has fet indagacions amb Sa Majestat?

Ara somreia, però tenia una lluïssor al somriure i la punta esmolada d'un caní va aparèixer durant un segon a la comissura. Estava gelós de Patrick Ojukwu; tots els homes del seu cercle estaven gelosos de Patrick, de sobrenom *el Príncep*. Ella sovint rumiava, d'una manera pertorbada i pertorbadora, sobre Patrick i April: havien o no havien? Tenia tots els ingredients d'un escàndol sucós, la noia blanca i el negre enllustrat.

—No seria més adequat —va dir Phoebe—, la senyora Latimer?

Jimmy va fingir un bot enrere de terror mentre aixecava una mà:

—Un moment! —va cridar—. El moro és una cosa, però Morgana Le Fay n'és una de completament diferent.

La mare d'April tenia una reputació terrible entre les amistats d'April.

—Hauria de telefonar-li, però. Deu saber on és l'April.

Jimmy arquejà una cella escèptica:

—De debò ho penses?

Tenia raó de dubtar-ho, i ella ho sabia. Feia molt que April havia deixat de fer confidències a la seva mare; de fet, totes dues gairebé no es parlaven.

—I el seu germà, doncs? —va preguntar Phoebe.

Jimmy va riure's d'allò.

–El Gran Gineco de la plaça Fitzwilliam, fontaner de l'aristocràcia, no hi ha canonada massa petita per a furgar?

–No siguis fastigós, Jimmy. –Phoebe va beure te, però ja s'havia refredat.– Tot i que sé que a l'April no li cau bé.

–Que no li cau bé? Ja pots dir que l'odia.

Va fer un glop de cervesa de gingebre, i féu una ganyota de dolor i digué, queixós:

–No sé per què no et pots trobar amb la gent en un pub com les persones normals.

Semblava que ja havia perdut interès en el tema de la localització d'April. Van parlar amb desgana d'altres coses durant una estona, i després ell va recollir les cigarretes i els llumins, pescà l'impermeable de sota la cadira i va dir que havia de marxar. Phoebe va fer un gest a la cambrera perquè portés el compte –sabia que hauria de pagar ella, Jimmy sempre estava escurat– i al cap de poc pujaven les escales humides i llefiscoses. Dalt de tot, Jimmy va posar-li una mà al braç.

–No pateixis –va dir–, per l'April, em refereixo. Ja apareixerà.

Una tènue olor càlida de fems els arribà des de l'altra banda del carrer, on a la barana del jardí hi havia una filera de carruatges de passeig que oferien rutes per la ciutat. En la boira, tenien un aire spectral, els cavalls drets i antinaturalment quiets, el cap abaixat amb desànim i els cotxers amb capa i copalta asseguts en actitud d'expectació immòbil al seient elevat, com si esperessin l'ordre imminent de posar-se en camí cap al Coll del Borgo o la consulta del Doctor Jekyll.

–Tornes a la feina? –va preguntar Jimmy. Feia ullades al seu voltant amb els ulls empetitits; quedava clar que ja tenia alguna altra cosa al cap.

–No –va respondre Phoebe–. És el meu mig dia lliure. –Va fer una inspiració i notà com l'aire humit li queia fred dintre del tòrax.– Me'n vaig a veure una persona. El meu..., el meu pare, de fet. Suposo que no deus voler venir?

Ell no va mirar-la a la cara, i s'atrafegà a encendre una altra cigarreta, tombat de costat i arrupit sobre les mans en cassoleta.

–Ho sento –va dir mentre es redreçava–. Crims per deixar al descobert, articles per inventar, reputacions per tacar: no hi ha descans per al perdiguer de les notícies.

Era mig cap més baix que ella; l'impermeable de plàstic desprenia una olor química.

–Ja ens veurem, noia.

Va marxar en direcció al carrer Grafton, però s'aturà i va tombar-se i tornà.

–Per cert –va dir–, quina diferència hi ha entre una llúpia i una berruga?

Quan se n'hagué anat, ella va quedar-se dreta una estona, indecisa, mentre es posava lentament els guants de pell de marrà. Tenia aquella sensació llòbrega que sentia cada dijous a aquesta hora quan se li presentava la visita setmanal al seu pare. Avui, però, hi havia una sensació d'incomoditat afegida. No sabia per què havia demanat a Jimmy que es trobés amb ella: què s'imaginava que ell diria o faria per atenuar-li les pors? Hi havia alguna cosa estranya en la seva actitud, ella ho va notar així que va esmentar el llarg silenci d'April; era evasiu, s'esmunyia, gairebé. Phoebe era del tot conscient de l'antipatia continguda entre els seus dos amics tan diferents. D'alguna manera, Jimmy semblava que estigués gelós d'April, com n'estava de Patrick Ojukwu. O era més ressentiment que no pas gelosia? Però si era així, què hi havia en April que ell pogués estar-ne ressentit? Els Latimer de Dun Laoghaire eren de classe alta, evidentment, però Jimmy devia pensar que ella també n'era, i no semblava que li ho tingués en compte. Va mirar cap als carruatges i els cotxers atents i a l'espera de l'altra banda del carrer. Estava més segura que mai que alguna cosa dolenta, alguna cosa molt dolenta, el pitjor de tot, havia succeït a la seva amiga.

Aleshores, se li va acudir una idea nova, una que la va fer sentir encara més incòmoda. I si Jimmy arribava a veure en la desaparició

d'April la possibilitat d'un article, una «gran troca», com en deia ell? I si només havia fingit ser-hi indiferent, i ara corria a dir al seu cap de redacció que feia una setmana que no es tenia notícies d'April Latimer, metgessa subalterna de l'Hospital de la Sagrada Família, la «lleugerament escandalosa» filla del plorat Conor Latimer i neboda de l'actual Ministre de Sanitat? «Ai, Senyor! –va pensar, esbalaïda–, què he fet?»

Quirke mai no havia conegut una vida tan mancada de sabor. En els primers dies al Sant Joan estava massa confús i alterat per adonar-se que aquí semblava que tot estigués xuclat de color i textura; gradualment, però, l'esmoreïment que impregnava el lloc començà a fascinar-lo. Al Sant Joan no hi havia res que es pogués agafar ni sostenir. Era com si la boira que havia estat tan freqüent des de la tardor s'hagués assentat de manera permanent aquí, a l'exterior i a l'interior, una cosa present arreu i tanmateix sense substància, i sempre a una distància permanent de l'ull per molt de pressa que un es bellugués. I no era que ningú es bellugués de pressa en aquest lloc, no pas entre els interns, si més no. *Interns* era una paraula mal vista, però de quina altra manera es podia anomenar aquestes figures vacil·lants, callades, de les quals ell era un, que caminaven ensabatillats i ensopits pels passadissos i pels terrenys com víctimes atordides d'un bombardeig? Es preguntava si l'atmosfera devia estar deliberadament ordida, una contrapartida emocional als bromurs que es deia que les autoritats carcelleres ficaven d'amagat al menjar dels convictes per a calmar-los les passions. Quan va plantejar la pregunta al germà Anselm, el bon home va limitar-se a riure.

—No, no —va dir—, tot és obra seva.

Volia dir l'obra col·lectiva de tots els interns; el to semblava gairebé orgullós de l'èxit col·lectiu.

El germà Anselm era el director de la Casa de Sant Joan de la Creu, refugi per a addictes de tots els tipus, per a ànimes esmicolades i fetges en petrificació. A Quirke li queia bé, li agradava la seva tímidesa que no feia valoracions, l'humor malenconiós i murri. Els dos homes de vegades feien passejades junts pels ter-

renys, recorrien els camins de grava entre les bardisses retallades parlant de llibres, d'història, de política antiga, temes innocuos sobre els quals intercanviaven opinions tan glaçades i insatisfetes com l'aire hivernal a través del qual es movien. Quirke havia ingressat al Sant Joan la vigília de Nadal, persuadit pel seu cunyat perquè cerqués la cura després d'una borratxera de sis mesos, de la qual podia recordar pocs detalls amb gaire claredat.

–Fes-ho per la Phoebe si no ho fas per ningú altre –havia dit Malachy Griffin.

Deixar de beure va ser fàcil; el difícil era l'enfrontament diari i sense distorsions a un jo que cordialment desitjava evitar. El doctor Whitty, el psiquiatre de la casa, li ho explicà.

–Amb alguns, com ara vostè, no és la beguda allò que és addictiu, sinó la fugida que ofereix. És lògic, oi? Escapar de vostè mateix, vull dir.

El doctor Whitty era un tipus corpulent i fanfarró amb ulls de color blau com un nadó i els punys grossos com naps. Ell i Quirke ja es coneixien una mica, professionalment, del món exterior, però aquí dins la convenció era que es comportessin com uns desconeguts cordials. Quirke se sentia incòmode, tanmateix: havia donat per descomptat que en certa manera el Sant Joan li oferiria anonimat, la qual cosa seria el menys que podia esperar qualsevol que es consignés a la cura del lloc, i estava agraït per l'animació estudiadament remota de Whitty i la discreció escrupolosa de la seva mirada pàl·lida. Se sotmetia dòcilment a les sessions diàries al divan –de fet, no era un divan sinó una cadira mig tombada cap a la finestra, amb el psiquiatre, una presència en general muda que respirava pesadament darrere de la cadira– i intentava dir les coses que pensava que es devien esperar d'ell. Sabia quins eren els seus problemes, coneixia més o menys la identitat dels dimonis que el turmentaven, però al Sant Joan s'exigia que tothom fes dissabte, esborrés la pissarra, i tornés a començar –els clixés eren un altre element de la vida institucional–, i ell no era cap excepció.

–És un camí llarg, el camí de tornada –deia el germà Anselm–. Com menys equipatge dugueu, millor.

«Com si jo pogués desempaquetar-me i marxar buit», va pensar Quirke, però no va dir-ho.

S'empenyia els interns a emparellar-se, com balladors tímids en un ball grotesc. La teoria era que el contacte diari sostingut amb un company de sofriments designat, que implicava confidències compartides i obrir-se còndidament, restabliria una sensació del que aquí dins s'anomenava «mutualitat» i que inevitablement acceleraria el procés de rehabilitació. Així doncs, Quirke es trobà que passava molt més temps del que hauria volgut amb Harkness –adreçar-se pel cognom era la forma al Sant Joan–, un home de cara dura i cabells grisos amb l'aspecte indignadament reprensiu d'una àliga. Harkness tenia un sentit agut de la comèdia descarnada del que ell insistia a anomenar la seva captivitat, i quan va saber quina era la professió de Quirke va emetre una rialla greu i sonora que era com el so d'alguna cosa gruixuda i resistent que estripen per la meitat.

–Un prosector! –grunyí amb alegria rancuniosa–. Benvingut al dipòsit.

Harkness era tan reservat com Quirke en el tema de les confidències personals i al principi estava poc disposat a parlar de si mateix ni del seu passat. Quirke, però, havia viscut la seva infantesa òrfena en institucions dirigides pels religiosos, i va endevinar de seguida que era –com en deien?– un home de la túnica.

–Això mateix –va dir Harkness–. Germà cristià. Deu haver sentit el frec del sobrepellís.

O de la corretja de cuir, més aviat, pensà Quirke. L'un al costat de l'altre en silenci sorrut, els caps abaixats i els punys closos a l'esquena, trepitjaven els mateixos camins que recorrien Quirke i el germà Anselm, sota els arbres glaçats, com si duguessin a terme una penitència, cosa que en certa manera feien. Amb el pas de les setmanes, Harkness començà a deslliurar petites palletes dures i resistents d'informació, com si escopís les llavors d'una fruita àci-

da. La set de la beguda, semblava, havia estat una defensa contra altres necessitats.

—Permeti'm que ho expressi així —va dir—. Si no hagués entrat en l'Orde, és improbable que m'hagués casat mai.

Va fer una rialleta obscura. Quirke estava esglaiat: mai no havia sentit ningú, i encara menys un germà cristià, sortir així i admetre que era marieta. Harkness també havia perdut la vocació —«si és que mai en vaig tenir»— i estava arribant a la conclusió que comptat i debatut no hi ha cap Déu. Després d'unes revelacions tan nues, Quirke va sentir-se obligat a retornar les confidències, però va trobar-ho vivament difícil, no per incomoditat ni vergonya —tot i que havia d'estar incòmode, havia d'estar avergonyit, tenint en compte les moltes malifetes que tenia en la consciència—, sinó a causa del pes sobtat del tedi que l'aclaparava. El problema dels pecats i el dol, havia descobert, és que amb el temps es tornen avorrits, fins i tot per al pecador endolat. Tenia l'esma per a recordar-ho tot un altre cop, el desordre que era la seva vida, les calamitoses pèrdues de valor, la mandra moral, els fracassos, les traïcions? Va intentar-ho. Va explicar com, quan la seva muller va morir en el part, ell va donar la filla nounada a la seva cunyada, i ho va amagar a la filla, Phoebe, ara una dona jove, durant vint anys. S'escoltava a si mateix com si estigués explicant el conte d'algú altre.

—Però ella ve a veure'l —va dir Harkness, amb les celles arrufades de perplexitat, interrompent-lo—. La seva filla... ve a visitar-lo.

—Sí..., sí.

Quirke havia deixat de trobar aquest acte sorprenent, però ara l'hi trobava de nou.

Harkness no va dir res més, tan sols assentí amb un cop de cap, una expressió d'estupefacció amarga, i apartà la cara. Harkness no tenia visites.

Aquell dijous, quan Phoebe va venir, Quirke, pensant en el solitari germà cristià, va fer un esforç afegit per estar atent a ella i apreciar el conhort que ella pensava que li portava. Segueren a la

sala de visites, un racó desolat i cobert de vidre del vast vestíbul de l'entrada –en èpoques victorianes l'edifici havia estat el prohibitivament grandios quarter general d'alguna branca de l'administració britànica de la ciutat–, on hi havia taules amb el sobre de plàstic i cadires metàl·liques i, en un extrem, un taulell sobre el qual s'alçava una enorme cafetera que brumia i xiulava tot el dia. Quirke va pensar que la seva filla estava més pàl·lida que de costum, i tenia ombres empastifades com blaus sota els ulls. Se la veia absent, a més. En general, tenia una qualitat ombrívola, destenyida, que de mica en mica es tornava més acusada tal com ella avançava dels vint anys cap als trenta; i tanmateix es convertia en una dona bonica, va adonar-se amb certa sorpresa i una burxada inexplicable però aguda d'intranquil·litat. La pal·lidesa era accentuada per la roba negra que duia, faldilla negra i jersei, abric negre una mica esfilagarsat. Aquesta era la roba de feina –treballava en una botiga de barrets–, però ell pensava que li conferia un aspecte massa de monja.

Seien l'un davant de l'altre, les mans esteses al davant sobre la taula, les puntes dels dits gairebé tocant-se però sense arribar al contacte.

–Estàs bé? –va preguntar ell.

–Sí –va respondre ella–, estic bé.

–Fas cara de..., no ho sé..., estrallada.

Quirke va adonar-se que ella decidia declinar la seva preocupació. Phoebe va fer una ullada cap a la finestra alta al costat d'ells, on la boira s'acumulava contra els vidres com gas comprimit. Les tasses grises de te s'alçaven impertorbables a la taula davant d'ells, intactes. El barret de Phoebe també era damunt de la taula, una confecció minúscula de puntes i vellut negre, amb una ploma escarlata, incongruentment espectacular. Quirke va fer un cop de cap en direcció al barret.

–Com està la senyora... com es diu?

–Qui?

–La mestressa de la botiga de barrets.

–La senyora Cuffe-Wilkes.

–Això deu ser un nom inventat.

–Hi havia un senyor Wilkes. Va morir, i ella va començar a fer-se dir Cuffe-Wilkes.

–Hi ha algun senyor Cuffe?

–No. Era el seu nom de soltera.

–Ah.

Ell va treure la cigarrera, l'obrí amb un clic i l'oferí a Phoebe plana sobre el palmell de la mà. Ella va fer que no.

–Ho he deixat.

Ell va triar una cigarreta i l'encengué.

–Abans fumaves.... com es deien, aquelles ovalades?

–Passing Cloud.

–Això mateix. Per què ho vas deixar?

Ella va somriure, múrria.

–I tu?

–Per què vaig deixar la beguda, vols dir? Ah, bé...

Tots dos desviaren la mirada, Phoebe un altre cop en direcció a la finestra i Quirke de costat, cap a terra. Hi havia mitja dotzena de parelles al lloc, tots asseguts en taules tan separades les unes de les altres com era possible. El terra era cobert de rajoles grosses de linòleum de color blanc i negre, i amb la gent situada al damunt, la sala semblava disposada per a una partida d'escacs a mida humana. L'aire podia de fum de cigarreta i te bullit, i també hi havia una dèbil resta d'alguna cosa medicinal i vagament punitiva.

–Aquest lloc és espantós –va dir Phoebe, i féu una ullada culpable al seu pare–. Em sap greu.

–Per què? Tens raó, és espantós. –Va fer una pausa i afegí:– Els diré que agafó l'alta.

Ell se sobresaltà tant com ella. No era conscient d'haver pres aquella decisió fins que va anunciar-la. Però ara, fet l'anunci, va adonar-se que s'havia decidit en l'instant quan, als terrenys aquell dia, sota els arbres despullats, parlant de la filla de Quirke, Harkness va desviar la mirada amb aquella expressió amarga i dolguda

en la mirada aquilina. Sí, fou aleshores, Quirke ara ho comprenia, que s'havia posat en marxa mentalment en el viatge de tornada cap a alguna cosa semblant als sentiments, a alguna cosa semblant a –com podia dir-ne?–, semblant a la vida. El germà Anselm tenia raó: tenia un llarg viatge al davant.

Phoebe estava dient alguna cosa.

–Què? –va preguntar ell, amb un llampec d'irritació, intentant no fer cara d'enfadat–. Perdona, no t'escoltava.

Ella va mirar-lo amb aquella expressió de reprovació, el cap inclinat, la barbata abaixada, una cella enarcada, que li dedicava quan era petita i encara es pensava que li era una mena d'oncle; també aleshores l'atenció de Quirke era una quantitat que fluctuava.

–L'April Latimer –va dir ella. Ell continuava amb les celles arrufades, sense veure-hi clar–. Deia –repetí– que sembla que ha marxat, o alguna cosa.

–Latimer –va dir ell, amb cautela.

–Ai, Quirke! –es queixà Phoebe. Era així com l'anomenava, mai no li deia pare, papa–. La meua amiga, l'April Latimer. Treballa al teu hospital. És una metgessa subalterna.

–Ara no la situo.

–En Conor Latimer era el seu pare, i el seu oncle és el ministre de Sanitat.

–Ah. Una Latimer d'aquells. Ha desaparegut, dius?

Ella se'l va quedar mirant fixament, sobresaltada; no havia fet servir la paraula *desapareguda*; per què l'havia utilitzada ell, doncs? Què havia sentit Quirke en la seva veu que l'alertà sobre el que fos que ella temia?

–No –va respondre Phoebe amb fermesa mentre negava amb el cap–. No ha desaparegut, però... sembla que és..., sembla que ha... marxat, sense dir-ho a ningú. No he sabut res d'ella des de fa més d'una setmana.

–Una setmana? –va fer ell, deliberadament desdenyós–. Això no és gaire.

—Normalment truca cada dia, o dia sí dia no, com a mínim.

Va obligar-se a arronsar les espatlles i tornà a repenjar l'esquena al respatller; tenia la convicció esgarrifosa que, com més clarament revelés la seva preocupació, més probable era que alguna cosa calamitosa hagués succeït a la seva amiga. No tenia sentit, i tanmateix no podia desempallegar-se de la idea. Notà la mirada de Quirke, era com la mà d'un metge sobre ella, cercant aquell lloc malalt, el lloc afectat que feia mal.

—I a l'hospital? —va preguntar ell.

—Hi vaig telefonar. Va enviar un justificant per dir que no hi aniria.

—Fins quan?

—Què? —ella va quedar-se'l mirant, astorada un moment.

—Quant de temps va dir que seria fora?

—Ah. No ho vaig preguntar.

—Va donar cap motiu per a no presentar-se?

Ella va fer que no; no ho sabia. Va mossegar-se el llavi de baix fins que es tornà blanc.

—Potser té la grip —va dir Quirke—. Potser va decidir anar-se'n de vacances..., a aquells metges subalterns els fan treballar com uns negres, saps?

—M'ho hauria dit —va mussitar. En pronunciar això, amb aquell gest tossut de la boca, tornà a ser per a ell, durant un segon, la criatura que recordava.

—Telefonaré a la gent d'allà —va dir Quirke—, els del seu departament. Ja trobaré què passa. No pateixis.

Ella somrigué, però un somriure tan vacil·lant, amb tant d'esforç, encara mossegant-se el llavi, que ell va veure clarament com estava d'anguniejada. Què havia de fer, què havia de dir-li?

Va acompanyar-la fins al barri de davant. El breu dia es recollia i la tenebra de la posta surava en la boira i l'espessia, com sutge. Ell no duia abric i tenia fred, però va insistir d'anar amb ella fins al barri. Les seves partides sempre eren incòmodes; ella li havia fet

un petó, només una vegada, feia anys, quan no sabia que era el seu pare, i en moments com aquests el record d'aquell bes encara llampava entre ells amb una lluïssor de magnesi. Ell va tocar-li el colze suaument amb la punta d'un dit i reculà una passa.

—No t'amoïnis —repetí, i de nou ella somrigué, i assentí, i girà cua.

Ell va mirar com passava el barri, aquella absurda ploma escarlata que duia al barret capcinejant i oscil·lant, i aleshores va cridar-li:

—Me'n descuidava: em compraré un cotxe!

Ella va tombar-se i se'l quedà mirant.

—Què? Però si no saps conduir!

—Ja ho sé. Tu me'n pots ensenyar.

—Jo tampoc no en sé!

—Doncs aprèn-ne, i després jo aprendré de tu.

—Estàs grillat —va dir ella mentre feia que no amb el cap i rient.